

Biannual Journal of Applied Counseling (JAC)
2021, 11(2), 21-44
Received: 20/Sep 2021
Accepted: 31 Oct 2021
DOI: 10.22055/jac.2021.38430.1829
Original Article

دوفصلنامه مشاوره کاربردی
دانشگاه شهید چمران اهواز
۱۴۰۰، ۱۱(۲)، ۲۱-۴۴
دریافت: ۱۴۰۰/۰۶/۲۹
پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۰۹
نوع مقاله: پژوهشی اصیل

The effect of parent alliance learning self-regulation and social competence in girl adolescents: The Mediating Role of parental involvement

Seyyede Fatemeh Mousavi^{*}
Firuoze Jafari Malidarreh^{**}
Golamreza Dehshiri^{***}
Shohre Rowshani^{****}

Abstract

This study investigates the role of parental involvement as a mediator of the relationship between parental alliance and self-regulation of learning and social competence in female adolescents in a correlational design. The study population included all adolescent girls living in Islamshahr, Tehran province. Among these girls, 158 adolescent girls were selected voluntarily to participate in the study. Measurements included the Parental Alliance Scale, Parental Involvement Rating Scale, the Multidimensional Social Competence Scale, and the Learning Self-Regulation Scale. Data analysis was performed using path analysis. The results showed that direct paths are all positively significant, the indirect path showed that parental alliance is significant through parental involvement on self-regulation of learning and the indirect effect of parental alliance through parental involvement on social competence is not significant. Therefore, creating empathy between parents in adopting parenting practices by increasing their level of involvement in performing or advising children for academic and non-academic activities can have positive academic achievements such as increasing self-regulation in learning and social competence.

Keywords: parental alliance, parental involvement, learning self-regulation, social competence, adolescence.

Extended Abstract

Introduction

The most important developmental task of adolescence is to establish good relationships and constructive interaction with members of different

* Associate Professor, Department of Psychology, Women Research Center, Alzahra University, Tehran, Iran (Corresponding Author) f.mousavi@alzahra.ac.ir

** M. A of Educational Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran Iran

*** Associate Professor, Department of Psychology, Alzahra University, Tehran, Iran

**** Assistant Professor, Department of Social Sciences, Women Research Center, Alzahra University, Tehran, Iran

groups and to develop social skills, which is called social competence (Kostelnik et al., 2012). Social competence includes social, cognitive, and behavioral skills, as well as a set of motivations and expectations that are essential for successful social adjustment (Gresham & Reschly, 1987). Having social skills plays a key role in the successful functioning of life (Semrud-Clikeman, 2007). Some studies have shown that one of the factors related to social competencies in children is the participation of parents in their children's academic and non-academic tasks (Domina, 2005). Parental involvement is defined as the participation of parents in their children's academic activities that is expected to improve their children's academic and emotional/social well-being (Fishel, & Ramirez, 2005). Simons-Morton and Crump (2003) showed that parental involvement and social competence play a protective role against social maladaptation and student involvement in middle school activities. It can be found that engaging in academic activities and spending time for learning in students can be a positive consequence of parental involvement. Xu et al. (2010) also showed that participation in schoolwork and helping children with homework has a strong effect on their self-regulation of learning.

High motivation for learning, independence, self-discipline and responsibility are important characteristics of effective learners of school age and is one of the important features of self-regulation of learning in the individual (Teng & Zhang, 2018). Self-regulation of learning is considered an important capacity to predict success in later years of education and career prospects and is increasingly important in educational policies (Dumont et al., 2010). Self-regulated learners are independent, reflective, and efficient learners that have metacognitive skills and motivational beliefs and attitudes to understand, monitor, and guide their learning, and achieve greater academic achievement (Wolters, 2003; Zuffianò et al., 2013). Mayer et al. (2019) and Jeynes (2017) showed that different forms of parental involvement in various activities of children, including counseling for choosing a field of study, financial management, friendship issues, communication with the school regarding their children's academic achievement, etc. can foster self-regulation in learning in children. Supportive parents encourage effective learning by providing a suitable environment at home, and by adopting strategies such as helping children, providing private education, technology and other educational facilities needed to increase academic performance and children achieve to learning self-regulation (Yahaya et al., 2020).

Parenting is not only due to the personal factors of one parent, but also due to the interactive factors of parents predicting the achievements of children. Commitment of two parents to their parenting aspects, valuing and recognizing each other's parenting roles and responsibilities as a parenting alliance (Abidin & Brunner, 1995) can increase mutual agreement to manage children's affairs and participate in children's activities with the aim of achieving good results (McBride & Rane, 1998; Abidin & Brunner, 1995), some studies have also shown that parental alliance enhances parental involvement in children's affairs, increases social competence, and reduces behavioral problems in children (Camisasca et al., 2014). Recognition of

each other's parenting practices can reduce adolescent mental health problems by increasing family functioning (Baena et al., 2021) and at the same time, increase self-regulation in children (Bono, 2003).

Given the need for parental involvement in children's activities in this critical time of life, and its relationship with positive psychological consequences for children, this study aims to investigate the role of parental alliance and involvement in increasing learning self-regulation and social competencies of adolescents to answer the following questions:

1) What is the role of parental involvement in the relationship between parental alliance and social competence in adolescents? 2) and What is the role of parental involvement in the relationship between parental alliance and learning self-regulation in adolescents?

Method

The method of research the research present study was correlation. The population of this study included all girl adolescents living resident in Islamshahr, in Tehran province, among them, two girls' high schools were selected to participate in the study with the consent of their principals. 173 girl adolescent were selected using voluntarily to participant in research to age mean and standard division age 16.37 ± 1.01 in the range from 14-19 years that 96 girl were in the 10th grade, 27 girl in the 11th grade and 35 girl in the 12th grade; in terms of major, 67 girl were in the humanities, 46 girl in experimental sciences and 45 girl in mathematics physics fields.

Instrument

Instrument use in this study included the 11-item perceived Parental Alliance Scale with the Cronbach alpha .91, the 30-item Parental Involvement Rating Scale with the Cronbach alpha .96, the 43-item Multidimensional Social Competence Scale with the Cronbach alpha .78, and the 12-item Learning Self-Regulation Scale with the Cronbach alpha .95.

Research trend

First, the necessary permits to enter schools were obtained from the education of Islamshahr district. Then, with the participation of the principals of some public schools in Islamshahr (Tehran), questionnaires were given to the students through teachers and the study objectives were explained to them, then the questionnaires were completed individually in leisure time.

Due to the simultaneous the part of implementation the research with the prevalence of COVID-19 and home quarantine, the continuation of the sampling process was disrupted and the number of sampled was used to analyze the data.

The analyses of data

Data were analyzed in two sections: descriptive and inferential (hypothesis test). The PROCESS plugin (Hayes, 2017) in SPSS-24 environment was used

for mediating the parental involvement in the relationship between parental alliance and learning self-regulation and social competence.

Findings

The results showed that there was a positive and significant correlation between parental alliance and parental involvement. There was also a positive and significant correlation between parental alliance and learning self-regulation and social competencies of adolescent girls. In addition, the correlation between parental involvement and learning self-regulation and social competence was positive and significant.

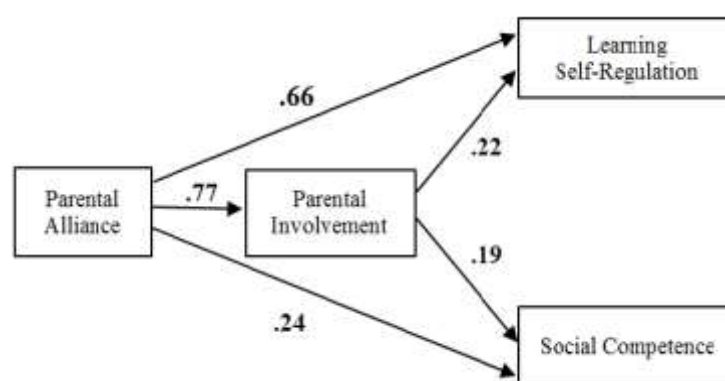

Figure 1
Propositional model

The results also showed that the indirect effect of parental alliance on the learning self-regulation by parental involvement is 0.17 which is statistically significant ($\beta = 0.17$, 95% [CI: 0.35, 0.07]). The results of this study also showed that the indirect effect of parental alliance through parental involvement on social competence was 0.15 which was not statistically significant ($\beta = 0.15$, 95% [CI: - 0.02, 0.30]). Therefore, it can be concluded that parental involvement does not play a mediating role in the relationship between parental alliance and social competence.

Discussion

The results showed that parental alliance, while having a direct effect on learning self-regulation, indirectly leads to self-regulation of learning in adolescents by increasing parental participation in children's activities. The results of some studies indicate the positive role of parental involvement in achieving positive academic achievement for children (Boonk et al., 2018; Simons-Morton & Chen, 2009). Parental support as a dimension of social support by increasing reading skills in adolescents leads to academic self-efficacy in children (Amini & Samani, 2021). Helping parents to do or advise on their children's activities creates a sense of confidence in their

children to face the problems in the academic and non-academic areas, and at the same time, with the aim of increasing academic motivation, it is a kind of scaffolding for learning, especially in new challenges that adolescents face (Zuffianò et al., 2013; Zimmerman, 2002). Parents who have adolescents, by alliance in parenting and feeling the sense of teamwork create a sense of greater self-efficacy in themselves and adolescents and less stress in parenting (Abidin & Brunner, 1995; Floyd et al., 1998; Dumka et al., 2002). Hence, parental agreement on parenting acts as an anchor, in such a way that parents become aware of the problems and challenges of the child's developmental period, when they feel inadequate in the face of challenges alone, they seek to validate and find a source of support and approval for their parenting practices, and through empathy with their partners, they can overcome their children's developmental problems.

The results showed that parental alliance through parental involvement does not have a significant indirect effect on adolescents' competence. Despite the research evidence of the positive role of parental alliance in increasing their participation and consequently strengthening the social competencies of children, other evidence suggests that positive marital relationships and cooperation of parents in raising children do not play a decisive role in strengthening the social competencies of difficult children (Lam et al., 2018), this study points to the role of child characteristics in interactions with parents and the adoption of special strategies and special parenting skills to nurture positive psychological outcomes in such children. Bearss and Eyberg (1998) also confirmed that parental alliance is more strongly related to child characteristics than parents' adjustment.

Some studies have emphasized the effectiveness of parental participatory actions and socialization strategies (activities in the form of play, role-playing or role modeling, counseling, etc.) on developing the child's competencies appropriate to level of development (Guralnick et al., 2003), to strengthen the social skills, they pointed to the role of peer role modeling in the transition from adolescence to youth (Inderbitzen, 1994).

Conclusions

Having empathy between parents in adopting parenting practices by increasing their level of involvement in doing or advising their children on academic and non-academic activities can lead to positive academic achievements such as increased learning self-regulation and social competence in children. These findings contain important practical implications for school educators and teachers in using parents' capacity to participate in their children's academic and non-academic activities in achieving their learning goals and social skills.

Ethics Consideration

This study was administrated with the consent of the research center with the No. 1290/5/1/98d dated 10/25/1398 and the education license of Islamshahr city with the No. 302/102518/1293 dated 20/11/1398.

Acknowledgement

The participation of the principals and students of the schools in conducting the present study is appreciated.

Conflict of Interests

The findings of this study do not conflict with the interests of any individual or organization.

تأثیر اتحاد والدین بر تنظیم یادگیری و شایستگی اجتماعی نوجوانان دختر: نقش میانجی مشارکت والدین

سیده فاطمه موسوی*

فیروزه جعفری مالیدره**

غلامرضا دهشیری***

شهره روشنی****

چکیده

این مطالعه مشارکت والدین به عنوان میانجی رابطه بین اتحاد والدین و خودنظم‌دهی یادگیری و شایستگی اجتماعی در نوجوانان دختر در یک طرح هم‌بستگی بررسی کرده است. جامعه‌ی پژوهش شامل کلیه‌ی نوجوانان دختر ساکن اسلام‌شهر استان تهران بود که از میان این دختران، ۱۵۸ دختر نوجوان به روش داوطلبانه برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند. ابزارهای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش عبارت بودند از مقیاس اتحاد والدینی و مقیاس‌های رتبه‌بندی مشارکت والدین، چندبُعدی شایستگی‌های اجتماعی و خودنظم‌دهی یادگیری. داده‌ها با استفاده از تحلیل مسیر تحلیل شدند. نتایج نشان داد که مسیرهای مستقیم همگی به صورت مثبت معنا دارند و مسیر غیرمستقیم نشان داد که اتحاد والدینی از طریق مشارکت والدینی بر خودنظم‌دهی یادگیری معنی‌دار است و اثر غیرمستقیم اتحاد والدینی از طریق مشارکت والدینی بر شایستگی اجتماعی معنی‌دار نیست. بنابراین ایجاد هم‌دلی بین والدین در اتخاذ شیوه‌های والدگری با افزایش سطح مشارکت‌شان در انجام یا مشاوره به فرزندان برای فعالیت‌های تحصیلی و غیر تحصیلی می‌تواند دستاوردهای تحصیلی مثبتی چون افزایش خودگردانی در امر یادگیری و شایستگی اجتماعی در فرزندان در پی داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: اتحاد والدینی، مشارکت والدینی، خودنظم‌دهی یادگیری، شایستگی اجتماعی، نوجوانی

مقدمه

نوجوانی مرحله‌ای از تحول انسانی است که موضوع جالبی برای مطالعه‌ی محققان بوده و است، زیرا الگوهای جدیدی از زندگی در این دوره‌ی رشدی شکل گرفته و توسعه پیدا می‌کنند. تغییرات سریع جسمی، شناختی، عاطفی و اجتماعی که نوجوان در این مقطع از زندگی تجربه می‌کند (Papalia et al., 2008)، دوره‌ای طوفانی و پر استرس را برای نوجوان رقم می‌زند که برخی تغییرات آن پایدار نیستند (Santrock, 2013). مهم‌ترین تکلیف رشدی دوره‌ی نوجوانی ایجاد روابط خوب و تعامل سازنده با اعضای گروه‌های مختلف و توسعه‌ی

* دانشیار گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، پژوهشکده زنان، دانشگاه الزهراء(س)، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

f.mousavi@alzahra.ac.ir

** کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران، ایران

*** دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهراء(س)، تهران، ایران

**** استادیار گروه علوم اجتماعی و توسعه، پژوهشکده زنان، دانشگاه الزهراء(س)، تهران، ایران

مهارت‌های اجتماعی است که از آن تحت عنوان شایستگی اجتماعی (social competence) یاد می‌شود (Kostelnik et al., 2012). شایستگی اجتماعی به عنوان یک ویژگی در سطح فردی، تسهیل‌کننده‌ی عملکرد سازگار، سازگاری مثبت و دستیابی به اهداف علی‌رغم وجود دشواری‌های اولیه یا رویدادهای استرس‌زای زندگی است (Ewart et al., 2002)، این سازه، یک مفهوم چندبعدی مشتمل بر مهارت‌های اجتماعی و عاطفی، توانایی تنظیم هیجان، مهارت سازگاری با مقررات و قراردادهای اجتماعی، توانایی پذیرفته‌شدن توسط دیگران و اثربخشی ادراک‌شده در تعاملات اجتماعی تعریف می‌شود (Santos et al., 2013) و یک چارچوب مفهومی است که فرایندهای ارسال، دریافت و تجربه‌ی هیجانات را در تعاملات پویا توصیف می‌کند، چارچوبی که در سراسر زندگی مورد استفاده قرار می‌گیرد (Booker & Dunsmore, 2017). شایستگی اجتماعی مشتمل بر مهارت‌های اجتماعی، شناختی و رفتاری و نیز مجموعه‌ای از انگیزه‌ها و انتظاراتی است که برای سازگاری اجتماعی موفق ضروری است (Gresham & Reschly, 1987) و به عنوان دست‌آورد رسیدن به اهداف اجتماعی مرتبط در زمینه‌های اجتماعی مشخص تعریف شده که از پیامدهای تحولی مثبت نشأت می‌گیرد (Ford, 1982).

ضرورت توجه به شایستگی اجتماعی در زمینه‌ی آموزشی برای حمایت از رشد اجتماعی نوجوانان مورد توجه محققان بوده و است، به‌گونه‌ای که در قالب بسیاری از برنامه‌های مداخله‌ای با هدف بهبود روابط بین‌فردی در مدرسه و جلوگیری از مشکلات رفتاری و تحصیلی دانش‌آموزان ترویج و آموزش داده می‌شود (Gómez-Ortiz et al., 2017; Romera et al., 2016). برخورداری از مهارت‌های اجتماعی نقش کلیدی در کارکردهای موفقیت‌آمیز زندگی دارد (Semrud-Clikeman, 2007). برخی مطالعات نشان داده‌اند که یکی از عوامل مرتبط با شایستگی‌های اجتماعی در فرزندان، مشارکت والدین (parental involvement) در امور تحصیلی و غیر تحصیلی فرزندان است (Domina, 2005)، که با افزایش سن فرزندان و با ورود به دوره‌ی متوسطه کاهش می‌یابد (Seginer, 2006)، با این حال، موضوعاتی چون اهداف شغلی و تحصیلی، بحث در مورد راهبردهای یادگیری و برنامه‌ریزی برای ورود به دانشگاه موجب افزایش مشارکت والدین در امور تحصیلی فرزندان می‌شود (Hill & Tyson, 2009). مشارکت والدین به عنوان شرکت والدین یا دیگر افراد مراقب مهم در فعالیت‌های آموزشی و پرورشی فرزندان تعریف می‌شود که انتظار می‌رود موجب بهبود وضعیت تحصیلی و بهزیستی هیجانی/اجتماعی فرزندان شود (Fishel & Ramirez, 2005).

نتایج یک مطالعه در سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۰۳ نشان داد مشارکت والدین حاوی دستاوردهای مثبتی در زمینه‌ی تحصیل و یادگیری فرزندان است (Boonk et al., 2018). مشارکت والدین به طور معنی‌داری با انگیزش تحصیلی فرزندان (Simons-Morton & Chen, 2009)، نرخ بالای فارغ‌التحصیلی (Fan & Chen, 2001)، و نرخ بالای حضور و مشارکت فرزندان در مدرسه (Jeynes, 2007)، پیامدهای اجتماعی و هیجانی مطلوب در فرزندان (El Nokali et al., 2010)، شایستگی‌های اجتماعی بیش‌تر (Domina, 2005) ارتباط دارد. رحیمی و همکاران (Rahimi et al., 2020) نشان دادند مشارکت والدین در انجام تکالیف مدرسه قادر است انگیزه پیشرفت تحصیلی را در دانش‌آموزان مقطع ابتدایی افزایش و اضطراب مدرسه را در

آن‌ها کاهش دهد، حبیبی و سراوانی (Habibi & Saravani, 2011) نشان دادند که مشارکت والدین در فرایند آموزشی فرزندان پیش‌بینی کننده‌ی مناسبی برای پیشرفت تحصیلی فرزندان است. پژوهش‌های موجود نیز نشان می‌دهند که مشارکت والدین با تأثیر بر شایستگی ادراک شده با افزایش لذت ورزشی نوجوانان رزمی کار (Dariqa Arefi et al., 2016)، با کیفیت زندگی و سازگاری دانش‌آموزان (Barghi & Garyi Garavand, 2020) ارتباط دارد. امانی و همکاران (Amani et al., 2018) هم بر اثربخشی توانمندسازی والدین بر افزایش شایستگی اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دختران نوجوان صحنه گذاردند. سیمسون-مورتن و کرامپ (Simons-Morton & Crump, 2003) نشان دادند مشارکت والدین و شایستگی‌های اجتماعی با درگیر شدن دانش‌آموزان در فعالیت‌های مدرسه رابطه دارد، آن‌ها دریافتند مشارکت والدین و شایستگی اجتماعی نقش محافظت‌کننده را در برابر کاهش سازگاری اجتماعی و درگیری دانش‌آموزان در فعالیت‌های مدرسه در دوره‌ی راهنمایی ایفا می‌کند. می‌توان دریافت که درگیر شدن در فعالیت‌های تحصیلی و صرف زمان برای یادگیری در دانش‌آموزان می‌تواند پیامد مثبت مشارکت پدر و مادر در فعالیت‌های فرزندان باشد. ژو و همکاران (Xu et al., 2010) نیز نشان دادند که انتظارات تحصیلی والدین، مشارکت در امور مدرسه و کمک به تکالیف درسی فرزندان اثر نیرومندی بر خودنظم‌دهی یادگیری (self-regulated learning) آن‌ها دارد.

افراد برای انجام وظایف و مسئولیت‌های زندگی از جمله وظایف یادگیری نیاز دارند تا از وابستگی رها شده و مسئولیت‌های بیش‌تری را بر عهده گیرند، همان‌گونه که ویگنو و همکاران (Wiguno et al., 2020) معتقدند این مرحله از رشد خودپنداره، حرکت از وابستگی کامل به سمت خودگردانی و مستلزم برخورداری از انگیزه‌ی بالایی فرد برای یادگیری است تا بتواند در استفاده از راهبردهای مختلف یادگیری و ارزیابی از فرایند یادگیری به مهارت لازم دست پیدا کند (Converse, et al., 2019). داشتن انگیزه‌ی بالا برای یادگیری، استقلال، خودنظم‌دهی و مسئولیت‌پذیری از ویژگی‌های مهم یادگیری مؤثر در سنین تحصیل محسوب می‌شود و از خصیصه‌های مهم خودنظم‌دهی یادگیری در فرد به‌شمار می‌رود (Teng & Zhang, 2018). خودنظم‌دهی یادگیری ظرفیت مهمی برای پیش‌بینی موفقیت در سال‌های بعدی تحصیل و آینده‌ی شغلی فرد به حساب می‌آید. خودنظم‌دهی یادگیری اهمیت فزاینده‌ای در سیاست‌های آموزشی دارد (Dumont et al., 2010)، یادگیرندگان خودنظم‌ده‌ی یادگیرندگان مستقل، با سبک تأملی، و کارآمد دارای مهارت‌های فراشناختی و باورها و نگرش‌های انگیزشی برای درک، نظارت و هدایت یادگیری خود هستند و موفقیت‌های تحصیلی بیش‌تری را برای خود رقم می‌زنند (Wolters, 2003; Zuffianò et al., 2013). از رویکرد فرهنگی-اجتماعی، توسعه‌ی خودنظم‌دهی یادگیری در یک محیط اجتماعی و در تعامل معنادار با شرکای باتجربه و کار ورزیده رخ می‌دهد (Bandura, 1997). از آنجایی که خانواده‌ی سالم در موقعیت اجتماعی، تحصیلی و شغلی در سطح مناسبی قرار دارد، برای پرورش خودنظم‌دهی به عنوان یکی از عوامل موفقیت در فرزندان اهتمام ویژه‌ای دارد (Taherinia & Yousefi, 2015). لاتیبه و همکاران (Latipah et al., 2021) دریافتند که خودنظم‌دهی یادگیری دانش‌آموزان پیامد مثبت مشارکت والدین در خانواده و حمایت همسالان است. دیگر مطالعات نشان دادند که مشارکت والدین در

یادگیری که به صورت بحث در مورد فعالیت‌های مدرسه، پاسخ به پرسش‌های درسی، کمک به انجام فعالیت‌های کلاسی و ... صورت می‌پذیرد و به گونه‌ای سکوسازی برای یادگیری مهارت‌های تحصیلی برای فرزندان ایجاد می‌کند، یادگیری کودکان را تسهیل کرده و دستاوردهای تحصیلی مثبتی را برای فرزندان به همراه دارد (Zimmerman, 2002; Zuffianò et al., 2013). مایر و همکاران (Mayer et al., 2019) و جینز (Jeynes, 2017) نشان دادند اشکال مختلف مشارکت والدین در فعالیت‌های مختلف فرزندان اعم از مشاوره برای انتخاب رشته، مدیریت امور مالی، پرداختن به مسائل دوستی، ارتباط با محل تحصیل در خصوص پیشرفت تحصیلی فرزندان و غیره می‌تواند به پرورش خودنظم‌دهی فرزندان در امور مربوط به یادگیری کمک کند. والدین حمایت‌کننده با فراهم کردن فضای مناسب و مساعد در خانه یادگیری مؤثر را تشویق کرده، و با اتخاذ راهبردهایی چون کمک به فرزندان، آموزش خصوصی، فراهم کردن فناوری و سایر مواد آموزشی لازم به افزایش عملکرد تحصیلی و دستیابی فرزندان به یادگیری خودنظم‌دهی شده کمک می‌کنند (Yahaya et al., 2020). در مدل نظری پینو-پاسترناک و وایت‌برد (Pino-Pasternak & Whitebread, 2010) سه بعد فرزند پروری شامل چالش‌گری، خودمختاری و انتظار و شش رفتار والدگری مشتمل بر گفتگوی فراشناختی، ادراکی از کنترل، تغییر در مسئولیت‌پذیری، پاسخگویی هیجانی، مشارکت فعال در فعالیت‌های فرزندان و سکوسازی آموزشی با خودنظم‌دهی یادگیری در ارتباط‌اند. این ابعاد و رفتارهای والدگری در راستای حمایت از عوامل مؤثر در خودنظم‌دهی یادگیری چون: آموزش صریح، گذار تدریجی از کنترل و تنظیم بیرونی توسط مربی به خودنظم‌دهی توسط یادگیرنده از طریق تعامل سکوسازی‌شده؛ تشویق گفتار فراشناختی و محیط عاطفی حمایت‌کننده است (Perry, 1998). از مروری بر این شواهد استنباط می‌شود که والدگری از زوایا و ابعاد مختلفی بر دستاوردهای فرزندان تأثیرگذار است، والدگری نه فقط ناشی از عوامل فردی یک والد، بلکه ناشی از عوامل تعاملی بین دو والد پیش‌بینی‌کننده‌ی این دستاوردهاست. تعهد دو والد به جنبه‌های فرزند پروری یکدیگر، ارزش‌گذاری و به رسمیت شناختن نقش‌ها و وظایف فرزند پروری یکدیگر تحت عنوان اتحاد والدینی (parenting alliance) (Abidin & Brunner, 1995) می‌تواند وفاق یکدیگر برای مدیریت امور فرزندان و شرکت در فعالیت‌های فرزندان را با هدف دستیابی به برآیندی بهینه را افزایش دهد (McBride & Rane, 1998; Abidin & Brunner, 1995). برخی مطالعات نیز نشان دادند که اتحاد والدینی تقویت‌کننده‌ی مشارکت والدین در امور فرزندان و افزایش شایستگی اجتماعی و کاهش مشکلات رفتاری در فرزندان است (Camisasca et al., 2014). فورتیز و اسکاپ-سالیوان (Futris & Schoppe-Sullivan, 2007) با بررسی ۷۴ مادر دارای فرزند نوجوان، نشان دادند مادرانی که درک نیرومندی از اتحاد والدینی داشتند، مشارکت پدران را در امور فرزندان نسبتاً خوب گزارش می‌کردند، آن‌ها دریافتند که داشتن درکی از مشارکت والدین در فعالیت‌های فرزند پروری به روابط والدین و نیرومندی اتحاد و وفاق والدین در پذیرش شیوه‌های فرزند پروری یکدیگر بستگی دارد. برای والدین دارای فرزند نوجوان، اتحاد والدینی منبع حمایتی ارزشمندی برای مشارکت در امور فرزندان محسوب می‌شود، این به این معناست که والدین در یک تیم، درگیری بیش‌تری در امور فرزندان‌شان داشته

(Futris & Schoppe-Sullivan, 2007)، احساس خودکارآمدی بیش‌تری داشته (Dumka et al., 2002) و فشار روانی والدینی پایین‌تری در اداره‌ی امور فرزند پروری تجربه کرده و عملکرد بهتری در امر والدگری به نمایش می‌گذارند (Abidin & Brunner, 1995; Floyd et al., 1998). به رسمیت شناختن شیوه‌های والدگری یکدیگر توسط والدین قادر است با افزایش عملکرد خانواده، مشکلات مرتبط با سلامت روانی را در نوجوانان کاهش دهد (Baena et al., 2021)، و در عین حال، خودنظم‌دهی را در فرزندان افزایش دهد (Bono, 2003).

علی‌رغم وجود شواهدی در حمایت از تأثیر محیط حمایتی والدین در ایجاد یادگیری خودگردان، با توجه به افزایش سن فرزندان در سال‌های پس از کودکی، تمایل الگوگیری نوجوان از همسالان و صرف زمان کم‌تر والدین برای مشارکت در امور فرزندان در سال‌های بعدی، انجام مطالعه در خصوص نقش وفاق والدین بر شیوه‌های فرزند پروری یکدیگر و مشارکت آن‌ها در ایجاد یادگیری خودنظم‌ده و دستیابی نوجوان به کفایت و بسندگی اجتماعی ضرورت می‌یابد. از این‌رو، با توجه به ضرورت همراهی و مشارکت والدین با فرزندان در این برهه‌ی حساس از زندگی، و ارتباط آن با پیامدهای مثبت روانی برای فرزندان، این مطالعه درصدد است تا نقش اتحاد و مشارکت والدین در افزایش خودنظم‌دهی یادگیری و شایستگی‌های اجتماعی نوجوانان مورد بررسی قرار دهد و به این پرسش‌ها پاسخ دهد که: (۱) نقش مشارکت والدین در رابطه بین اتحاد والدینی و شایستگی اجتماعی نوجوانان چگونه است؟ و (۲) نقش مشارکت والدین در رابطه بین اتحاد والدینی و خودنظم‌دهی یادگیری نوجوانان چگونه است؟

روش

روش پژوهش حاضر هم‌بستگی است، که در این طرح متغیر اتحاد والدینی متغیر پیش‌بین (برون‌زاد) و متغیرهای خودنظم‌دهی یادگیری و شایستگی اجتماعی متغیرهای ملاک (درون‌زاد) و متغیر مشارکت والدینی به عنوان متغیر میانجی می‌باشند.

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه‌ی این پژوهش شامل کلیه‌ی نوجوانان دختر ساکن اسلام‌شهر تهران بود که از آن میان دو دبیرستان دخترانه‌ی نمونه دولتی (فاطمیه) و نمونه مشارکتی (ام‌البنین) با موافقت مدیران آن‌ها به روش و با رعایت ملاحظات اخلاق پژوهش بر طبق اعلامیه هلسینکی (Helsinki Declaration, 1964) مبنی بر محرمانه ماندن اطلاعات شرکت‌کنندگان و رضایت آن‌ها برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند. از میان این مدارس ۱۷۳ نوجوان که مایل به شرکت در پژوهش بودند برگزیده گردیدند و با توجه به ناقص بودن تعدادی از پرسش‌نامه‌ها در نهایت تعداد نمونه به ۱۵۸ نوجوان کاهش یافت. اطلاعات گروه نمونه در جدول ۱ ارائه شده است.

ابزار اندازه‌گیری

سنجش اتحاد والدینی ادراک‌شده (Perceived Parenting Alliance Measure):

سنجش اتحاد والدینی ادراک‌شده یک مقیاس ده گویه‌ای در طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً موافقم (۵) تا کاملاً مخالفم (۱) در دامنه‌ی نمرات ۵۰-۱۰ است که بر اساس مقیاس بیست گویه‌ای آبدین و کنراد (Abidin & Konrad, 1999) برای ارزیابی میزان ادراک نوجوانان از اتحاد، مشارکت و احترام متقابل والدین در مراقبت از آن‌ها تنظیم شده است. مقیاس بیست گویه‌ای آبدین و کنراد (Abidin & Konrad, 1999) که برای والدین دارای فرزند ۱۹-۱ سال مناسب است، به عنوان یک ابزار غربالگری و تشخیصی برای مشاوره‌ی خانوادگی، ارزیابی مراقبت‌های مشترک، شناسایی مهارت‌های ناکارآمد والدینی و ارزیابی تأثیر مداخلات بر روی ۱۲۲۴ والد دارای فرزند بدون مشکل و ۲۷۲ والد دارای فرزند مبتلا به اختلال بیش‌فعالی-نقص توجه (ADHA)، اختلال سلوک (CD)، اختلال نافرمانی تقابلی (ODD) و مشکلات دیگر شناخته شده است. در مطالعه‌ی سازندگان آن پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۶ و پایایی آن با استفاده از بازآزمایی ۰/۸۰ گزارش شده است. در مطالعه‌ی سازندگان، روایی هم‌گرای آن نیز با آزمون سازگاری زناشویی (Marital Adjustment Test) کیمیل و ون در وین (۱۹۷۴) (Kimmel & Van Der Veen, 1974) در مادران ۰/۲۰ و در پدران ۰/۴۴ و با خرده مقیاس سبک فرزند پروری کنترل (گلدبرگ و ایستربروک، ۱۹۸۴) (Goldberg & Easterbrooks, 1984) در مادران ۰/۱۸ - و در پدران ۰/۲۴ - به دست آمد. در مطالعه‌ی حاضر، پایایی ابزار با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

مقیاس رتبه‌بندی مشارکت والدینی (Parental Involvement Rating Scale): این

مقیاس عمدتاً برگرفته از مقیاس رتبه‌بندی مشارکت والدین عبدالغفور و نسیم (Abdul Gafoor & Naseema, 2001) و با اقتباس از مقیاس‌های مشارکت پدر-مادر در رفتار قلدری نوجوانان (Bullying Behavior Father Involvement in Adolescent Mother and) فلوری و بوچان (Flouri & Buchanan, 2003) و مشارکت پدر در زندگی کودکان کم‌سن (Father Involvement in Young Children's Lives) گرین (Greene, 2001) شامل سی گویه در طیف لیکرت ۴ درجه‌ای از هرگز (۰) تا اغلب (۳) مشارکت والدین در فعالیت‌های مربوط به فرزندان را ارزیابی می‌کند. گویه‌های ۱۱، ۱۵، ۱۷، ۱۸ و ۳۰ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود و نمرات بالاتر در این مقیاس به منزله‌ی مشارکت بیش‌تر والدین در امور مربوط به نوجوانان و نمرات پایین حاکی از مشارکت پایین والدین در فعالیت‌های فرزندان محسوب می‌شود. هم‌سانی درونی مقیاس اصلی ۰/۹۱ و پایایی بازآزمایی آن ۰/۹۲ گزارش شده است (Abdul Gafoor & Naseema, 2001). هم‌بستگی این مقیاس با مقیاس تفکر انتقادی کالدیپ کوار (Kuldeep Kaur, 2017) ۰/۶۵ گزارش شده است. در این پژوهش، ضریب پایایی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۹۶ به دست آمد.

مقیاس چندبُعدی شایستگی‌های اجتماعی (Multidimensional Social Competence Scale):

این ابزار، یک مقیاس هفتاد و هفت گویه‌ای است که توسط یاجر و آیروچی (Yager & Iarocci, 2013) برای سنجش شایستگی اجتماعی نوجوانان ۱۱ تا ۱۸ ساله مبتلا به اختلال طیف اُتیسیم (ASD) از روی گزارش والدین تهیه شده است. نسخه‌ی خود گزارشی MSCS توسط تروپسن و همکاران (Trevisan et al., 2018) بر روی نمونه‌ای غیر بالینی متشکل از ۸۱۷ زن و ۳۶۰ مرد در دامنه‌ی سنی ۱۷ تا ۲۵ ساله، اجرا شد. این مقیاس هفت مؤلفه مهارت‌های محاوره‌ی غیرکلامی (nonverbal conversation skills)، نگرانی همدلانه (empathic concern) و انگیزش اجتماعی (social motivation)، ارجاع اجتماعی (social inference)، دانش اجتماعی (social knowledge)، مهارت‌های محاوره‌ای کلامی (verbal conversation skills)، و تنظیم هیجانی (emotional regulation) را به عنوان شایستگی‌های اجتماعی نوجوان ارزیابی می‌کند، گویه‌های مقیاس در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از درست نیست یا تقریباً هرگز درست نیست (۱) تا کاملاً درست است یا تقریباً همیشه درست است (۵) نمره‌گذاری می‌شود، و نمرات بالاتر نشان‌دهنده‌ی شایستگی اجتماعی نوجوانان است. در این پژوهش به دلیل طولانی بودن مقیاس از برخی گویه‌هایی که بار فرهنگی داشتند، مانند «از مردم سؤالاتی راجع به خودشان یا زندگی‌شان می‌پرسم (الان در چه حالی‌اند، تا حالا چطور بوده‌اند)» و یا «از آخرین مدهای گروه سنی‌ام مطلع‌م» صرف‌نظر گردید. در مطالعه‌ی سازندگان آن، پایایی کل مقیاس ۰/۹۵ و پایایی مؤلفه‌های آن با استفاده از ضریب پایایی آلفای کرونباخ در دامنه‌ای از ۰/۸۴ تا ۰/۹۴ محاسبه شده است (Yager & Iarocci, 2013). در پژوهش حاضر، ضریب پایایی آلفای کرونباخ مقیاس ۰/۷۸ محاسبه شده است.

مقیاس خودنظم‌دهی یادگیری (Self-regulated learning Scale): این مقیاس یازده

گویه‌ای بخشی از مقیاس خودکارآمدی تحصیلی شصت و دو گویه‌ای است که توسط دولاس (Dullas, 2018) بر اساس نظریه خودکارآمدی بندورا برای ارزیابی ادراک نوجوانان از کنترل و تسلط خود بر یادگیری در طیف لیکرت ۴ درجه‌ای از کاملاً موافقم (۴) تا کاملاً مخالفم (۱) در دامنه‌ای نمرات ۱۱-۴۴ طراحی شده است. در این مقیاس نمرات بالاتر نشان‌دهنده‌ی خودنظم‌دهی بیش‌تر برای یادگیری است. در مطالعه‌ی دولاس با (Dullas, 2018) روایی هم‌گرای آن با مقیاس خودکارآمدی کودکان بندورا (Bandura's Children's Self-efficacy Scale) ۰/۴۹ و روایی هم‌زمان آن با میانگین وزنی نمرات دانش‌آموزان دبیرستانی (High School Students' Grade Weighted Average) ۰/۵۱ به دست آمد. پایایی مقیاس در پژوهش حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۹۵ به دست آمد.

روند اجرای پژوهش

پیش از شروع اجرای مطالعه، مجوزهای لازم برای ورود به دبیرستان‌ها از آموزش و پرورش منطقه‌ی اسلام‌شهر اخذ شد. سپس با جلب مشارکت مدیران دبیرستان‌های نمونه دولتی و نمونه مشارکتی اسلام‌شهر و ارسال ابزارها برای اطلاع از پرسش‌های آن، به دلیل ممنوعیت ورود به دبیرستان‌ها، از طریق معلمان یا معاونین پرورشی ابزارها در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت و اهداف مطالعه

برای آن‌ها توضیح داده شد، سپس ابزارهای سنجش در زمان فراغت (زنگ تفریح یا ورزش) به صورت انفرادی تکمیل شد. به دلیل هم‌زمانی اجرای بخشی از زمان پژوهش با شیوع کرونا و قرنطینه‌ی خانگی، ادامه‌ی روند نمونه‌گیری با اختلال مواجه شد و از همان تعداد نمونه‌گیری شده برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌ها پس از ورود در دو بخش توصیفی و استنباطی (آزمون فرض) تحلیل شدند. برای آزمون میانجی متغیر مشارکت والدینی در رابطه بین اتحاد والدینی و خودنظم‌دهی یادگیری و شایستگی اجتماعی از افزونه‌ی PROCESS (Hayes, 2017) در محیط SPSS-24 استفاده شد.

یافته‌ها

جدول ۱ ویژگی‌های جمعیت‌شناختی دختران نوجوان را نشان می‌دهد.

جدول ۱

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان (n = ۱۵۸)		
تعداد	مشخصات	
۹۶	دهم	پایه‌ی تحصیلی
۲۷	یازدهم	
۳۵	دوازدهم	
۶۷	علوم انسانی	رشته‌ی تحصیلی
۴۶	علوم تجربی	
۴۵	ریاضی-فیزیک	
۱۲۳	خانه‌دار	وضعیت اشتغال مادر
۲۳	شاغل	
۷۴	شغل آزاد	وضعیت اشتغال پدر
۶۶	شغل دولتی	
۳	بدون شغل	
۱۱۶	دووالدی	نوع والدگری
۳۵	تک‌والدی	
۳	پدر-مادرخوانده	
۱	زندگی با خویشاوندان	
۴۱	برخوردار	رفاه محله زندگی
۱۰۶	متوسط	
۶	غیربرخوردار	
SD	M	سن (دامنه ۱۹-۱۴ سال)
۱/۰۱	۱۶/۳۷	

در جدول ۲ میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب هم‌بستگی بین متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

جدول ۲

میانگین، انحراف معیار و ضرایب هم‌بستگی بین متغیرهای پژوهش

انحراف استاندارد	میانگین	۴	۳	۲	۱	
۱۱/۶	۳۱/۹۴				-	اتحاد والدینی
۸/۳۴	۱۵/۶				۰/۷۷**	مشارکت والدینی
۹/۰۸	۲۸/۷۷			۰/۷۳**	۰/۸۳**	خودنظم‌دهی یادگیری
۱۴/۲۲	۱۶۰/۸	-	۰/۲۹**	۰/۳۸**	۰/۳۹**	شایستگی‌های اجتماعی

**p < ۰/۰۱

چنانچه از جدول ۲ مشاهده می‌شود، بین کلیه متغیرهای پژوهش هم‌بستگی مثبت و معنی‌داری وجود دارد. معنی‌داری اثرات غیرمستقیم از روش خودگردانی با ۵۰۰۰ بار نمونه‌گیری و محاسبه فاصله اطمینان ۹۵ درصدی استفاده شد که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳

ضرایب و نقش متغیر میانجی مشارکت والدینی در رابطه اتحاد والدینی و خودنظم‌دهی یادگیری

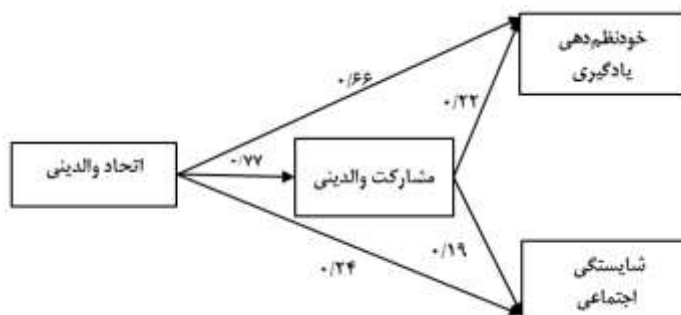
خودنظم‌دهی یادگیری				مشارکت والدینی				خودنظم‌دهی یادگیری				متغیر
p	β	SE	b	p	β	SE	b	p	β	SE	b	
۰/۰۰۱	۰/۶۶	۰/۰۵	۰/۵۲	۰/۰۰۱	۰/۷۷	۰/۰۴	۰/۵۵	۰/۰۰۱	۰/۸۳	۰/۰۳	۰/۶۵	اتحاد والدینی
۰/۰۰۱	۰/۲۲	۰/۰۷	۰/۲۴									مشارکت والدینی
R2=۰/۷۱				R2=۰/۵۹				R2=۰/۶۹				
F(۱, ۱۵۵) = ۱۹۰/۶۷				F(۱, ۱۵۶) = ۲۲۵/۵۴				F(۱, ۱۵۶) = ۳۴۹/۱				
p < ۰/۰۰۱				p < ۰/۰۰۱				p < ۰/۰۰۱				

چنانچه از جدول ۳ مشاهده می‌شود اثر کلی اتحاد والدینی بر خودنظم‌دهی یادگیری معنی‌دار است ($\beta = ۰/۸۳, p < ۰/۰۰۱$). با اضافه شدن متغیر مشارکت والدینی به مدل اثر اتحاد والدینی بر خودنظم‌دهی یادگیری کاهش یافته است، اما هنوز اثر مستقیم معنی‌دار است ($\beta = ۰/۶۶, p < ۰/۰۰۱$). اثر غیرمستقیم اتحاد والدینی بر خودنظم‌دهی یادگیری از طریق مشارکت والدینی برابر با ۰/۱۷ است که از لحاظ آماری معنی‌دار است ($\beta = ۰/۱۷, CI [۰/۰۷, ۰/۳۵], \%۹۵$). به‌طور کلی نتایج نشان داد که اثر مستقیم اتحاد والدینی و همچنین اثر غیرمستقیم آن از طریق مشارکت والدینی بر خودنظم‌دهی یادگیری معنی‌دار است و متغیر مشارکت والدینی در این رابطه نقش میانجی را بر عهده دارد. نتایج نقش متغیر میانجی مشارکت والدینی در رابطه بین اتحاد والدینی و شایستگی اجتماعی در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴

ضرایب نقش میانجی مشارکت والدینی در رابطه بین اتحاد والدینی و شایستگی اجتماعی											
متغیر شایستگی اجتماعی				مشارکت والدینی				شایستگی اجتماعی			
p	β	SE	b	p	β	SE	b	p	β	SE	b
اتحاد والدینی				مشارکت والدینی				شایستگی اجتماعی			
۰/۰۳۵	۰/۲۴	۰/۱۴	۰/۳۰	۰/۰۰۱	۰/۷۷	۰/۰۴	۰/۵۵	۰/۰۰۱	۰/۳۹	۰/۰۹	۰/۴۸
مشارکت والدینی				شایستگی اجتماعی				شایستگی اجتماعی			
۰/۱۰۰	۰/۱۹	۰/۱۹	۰/۳۲								
$R^2 = ۰/۱۷$				$R^2 = ۰/۵۹$				$R^2 = ۰/۱۵$			
$F(۲, ۱۵۵) = ۱۷۰/۷۱$				$F(۱, ۱۵۶) = ۲۲۵/۵۴$				$F(۱, ۱۵۶) = ۱۷۲/۶$			
$p < ۰/۰۰۱$				$p < ۰/۰۰۱$				$p < ۰/۰۰۱$			

ضریب مسیر متغیر اتحاد والدینی بر متغیر شایستگی اجتماعی مثبت و معنی‌دار است ($\beta = ۰/۳۹$) و اثر مستقیم متغیر اتحاد والدینی پس از کنترل متغیر مشارکت والدینی معنی‌دار است اما تا حدودی کاهش یافته است ($\beta = ۰/۲۴$). ضریب مسیر غیرمستقیم اتحاد والدینی از طریق مشارکت والدینی بر شایستگی اجتماعی ۰/۱۵ است؛ یعنی، مشارکت والدینی در رابطه بین اتحاد والدینی و شایستگی اجتماعی، میانجی‌گری نمی‌کند ($\beta = ۰/۱۵$, %۹۵ CI[-۰/۰۲, ۰/۳۰]).

شکل ۱

ضرایب استاندارد مدل مفهومی

بحث

توسعه‌ی مهارت‌های اجتماعی نوجوان به عنوان مهم‌ترین تکلیف رشدی این دوره‌ی بحرانی از زندگی و خودنظم‌دهی یادگیری به عنوان عامل مهم در بستر آموزشی و مؤثر در تعیین سرنوشت تحصیلی و شغلی در اواخر دوره‌ی نوجوانی، نقش مهمی در کارکردهای آتی فرد دارد و از عوامل مختلف فردی و خانوادگی متأثر می‌شود، یکی از عوامل خانوادگی مؤثر بر شایستگی اجتماعی نوجوان، مشارکت

والدین در فعالیت‌های فرزندان است که خود می‌تواند از ایجاد وفاق بین والدین در شیوه‌های فرزند پروری و به رسمیت شناختن شیوه‌های والدینی یکدیگر متأثر شود. از این‌رو، پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی مشارکت والدین در رابطه‌ی اتحاد والدینی و خودنظم‌دهی یادگیری و شایستگی اجتماعی در گروهی از دختران نوجوان انجام شد.

نتایج پژوهش نشان داد اتحاد والدینی ضمن اثر مستقیم بر خودنظم‌دهی یادگیری، به شکل غیرمستقیم با افزایش مشارکت والدین در فعالیت‌های فرزندان موجب خودنظم‌دهی یادگیری در نوجوانان می‌شود. نتایج برخی مطالعات حاکی از نقش مثبت مشارکت والدین در حصول دستاوردهای مثبت تحصیلی برای فرزندان است (Boonk et al., 2018; Simons-Morton & Chen, 2009). حمایت والدین به عنوان بعدی از حمایت اجتماعی با افزایش مهارت‌های مطالعه در نوجوانان به خودکارآمدی تحصیلی در فرزندان منجر می‌شود (Amini & Samani, 2021). عبادی و برون (Ebadi & Borun, 2013) تأیید می‌کنند که تعاملات مثبت والدین با یکدیگر و ارتباط بیشتر با هم، بررسی موقعیت تحصیلی فرزند و همکاری در حل مشکلات فرزند به عنوان شاخص‌های نظارت والدین بر امور تحصیلی فرزندان با کاستن از مشکلات تحصیلی منجر به افزایش نگرش‌های مثبت نسبت به تحصیل و سخت‌کوشی بیشتر دانش‌آموز می‌شود، چراکه با صرف زمان کمتر والدین برای رسیدگی به فرزندان، احتمال غفلت از نیازها و خواسته‌های فرزندان بیشتر و نظارت و آگاهی نسبت به امور تحصیلی آن‌ها نیز کمتر خواهد شد. کمک والدین به انجام یا مشاوره در انجام فعالیت‌های فرزندان موجب ایجاد احساس اطمینان در فرزندان برای مواجهه با مشکلات در حیطه‌های یادگیری و غیر تحصیلی است و در عین حال، با افزایش انگیزش تحصیلی و پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی در فرزندان، گونه‌ای سکوسازی برای یادگیری به ویژه در مسائل جدیدی است که نوجوان با آن برخورد می‌کند (Zuffianò et al., 2013; Zimmerman, 2002). فرزندان با دریافت کمک از سوی والدین در امر یادگیری به تدریج به خودگردانی و خودبستگی در این حوزه دست یافته، مسئولیت بیش‌تری در امر یادگیری احساس می‌کنند. این امر به ویژه در اواخر دوره نوجوانی که سال‌های طلایی برای برنامه‌ریزی تحصیلی و یادگیری برای ورود به دانشگاه است، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اگرچه مشارکت والدین در امور تحصیلی و غیر تحصیلی فرزندان با افزایش سن کاهش یافته و جای خود را به یاری طلبیدن از همسالان و دوستان می‌دهد (Latipah et al., 2021)، با این حال، در سال‌های منتهی به ورود به دانشگاه و اهمیت انتخاب رشته تحصیلی و نقش آن در سرنوشت شغلی فرد، مشارکت والدین پررنگ‌تر شده و مسئولیت آن‌ها را در قبال یادگیری فرزندان بیش‌تر می‌کند (Jeynes, 2017). در این میان، والدین حمایت‌کننده و مشوق شیوه‌های انضباطی و والدگری یکدیگر با تقویت مشارکت یکدیگر در امور مربوط به فرزندان می‌توانند پیامدهای تحصیلی و غیر تحصیلی مثبتی برای فرزندان رقم بزنند (Camisasca et al., 2014; Bono, 2003)، والدینی که فرزند نوجوان دارند، با برخورداری از عامل حمایت‌کننده‌ی اتحاد و وفاق بین یکدیگر در امر فرزند پروری، با احساس تیمی از همکاری یکدیگر، احساس خودکارآمدی بیش‌تری در خود و نوجوانان ایجاد کرده و استرس کم‌تری در امر فرزند پروری دارند (Abidin & Brunner, 1995; Floyd et al., 1998; Dumka et al., 2002).

نتایج پژوهش نشان داد اتحاد والدینی به واسطه‌ی مشارکت والدین اثر غیرمستقیم معناداری بر شایستگی نوجوانان ندارد. مطالعات نشان دادند که شایستگی اجتماعی در نوجوانان به عنوان یک تکلیف مهم رشدی در دوره‌ی نوجوانی به ویژه در این بخش از نوجوانی که مرحله‌ی پیش از ورود به اجتماع بزرگ‌تر تحصیلی و شغلی است، متأثر از عوامل مختلف و به ویژه عوامل خانوادگی است (Domina, 2005; Hill & Tyson, 2009). از آنجایی که جامعه‌ی ایرانی یک جامعه خانوادگی است، تکیه بر فرایندهای خانوادگی چون مشارکت والدین یا اتحاد والدین در مدیریت امور فرزندان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با ورود فرزندان به دایره‌ی خانواده، اتحاد والدینی عرصه‌ای را برای والدین فراهم می‌کند تا مسائل نهفته موجود در هر وهله از رشد را با یکدیگر حل و فصل نمایند. از این رو، اتحاد والدین در فرزند پروری، همچون لنگری عمل می‌کند که والدین آگاه شده با مشکلات و مسائل دوره‌ی رشدی فرزند، با احساس ناکافی و نابسندگی کردن در مقابله با چالش‌ها به تنهایی، با ایجاد همدلی در پی اعتباریابی و یافتن منبعی حمایت‌کننده و تأییدی برای شیوه‌های فرزند پروری خود با این چالش‌های مواجه شوند و از پی وفاق و همدلی از پس مشکلات رشدی فرزندان برآیند. مطالعات حاکی از ارتباط اتحاد والدینی به عنوان بعدی متفاوت از روابط بین همسران با سازگاری مثبت و افزایش شایستگی اجتماعی در فرزندان است (Abidin & Brunner, 1995) و مشارکت والدین در امور مربوط به فرزندان می‌تواند در یادگیری و نمایش رفتارهای اجتماعی مثبت نقش به‌سزایی داشته باشد (Fishel & Ramirez, 2005). در جامعه‌ی خانواده محور ایرانی فرزندان منبع سرمایه‌گذاری‌های روانی و اجتماعی محسوب می‌شوند، لذا به نظر می‌رسد برای والدین، تحقق رویای پرورش فرزندان با بالاترین قابلیت‌های روانی و دستیابی به جایگاه مطلوب اجتماعی در مشارکت بیش‌تر در امور و فعالیت‌های فرزندان تعریف شود. علی‌رغم وجود شواهد پژوهشی یادشده دال بر نقش مثبت اتحاد والدین بر افزایش مشارکت آن‌ها و متعاقباً تقویت شایستگی‌های اجتماعی فرزندان، شواهد دیگری نیز حاکی است روابط زناشویی مثبت و همکاری دوجانبه‌ی والدین در پرورش فرزندان نقش تعیین‌کننده‌ای در تقویت شایستگی‌های اجتماعی فرزندان دشوار و با خلق منفی ندارد (Lam et al., 2018). این مطالعه به نقش ویژگی‌های فرزندان در تعاملات دوجانبه با والدین و اتخاذ راهکارهای خاص والدین و همکاری در یادگیری مهارت‌های ویژه‌ای از فرزند پروری برای پرورش برآیندهای مثبت روانی در این‌گونه فرزندان اشاره می‌کند. (Bearss & Eyberg, 1998) نیز تأیید کردند که همکاری و اتحاد والدین با ویژگی‌های فرزند ارتباط نیرومندتری دارد تا سازگاری بین زوجین. برخی مطالعات نیز بر اثربخشی نوع اقدامات مشارکتی والدین و راهبردهای اجتماعی شدن (فعالیت در قالب بازی، ایفای نقش یا الگودهی، مشاوره، و ...) بر پرورش شایستگی‌های فرزند متناسب با سطح تحولی وی تأکید کرده (Guralnick et al., 2003)، برای تقویت یا تغییر مهارت‌های اجتماعی به نقش الگوگیری از همسالان در برهه‌ی گذار از نوجوانی به جوانی اشاره نمودند (Inderbitzen, 1994). در تبیین دیگر شاید بتوان گفت برآیندهای تحصیلی چون خودنظم‌دهی یادگیری بیش از شایستگی‌های اجتماعی به حمایت والدین مرتبط است، لذا همکاری والدین برای درگیر شدن در فعالیت‌های تحصیلی فرزندان به ویژه در

شرایط امروزی که در خانواده‌ها بر ارزش‌های پیشرفت و تحصیل فرزندان تأکید و تمرکز بیشتری صورت می‌گیرد می‌تواند نتایج محسوس‌تر و عینی‌تری در پی داشته باشد.

نتیجه‌گیری

با عنایت به یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان دریافت که مشارکت و درگیری والدین در انجام مسئولیت‌ها و امور مربوط به فرزندان حاوی پیامدها و برآیندهای مثبتی به ویژه برای فرزندان است که در نتیجه‌ی وفاق والدین در پذیرش و احترام گذاشتن به شیوه‌های فرزند پروری یکدیگر رخ می‌دهد. پذیرش شیوه‌های فرزند پروری یکدیگر توسط والدین با افزایش سطح مشارکت آن‌ها در انجام یا مشاوره به فرزندان برای فعالیت‌های تحصیلی و غیر تحصیلی می‌تواند دستاوردهای تحصیلی مثبتی چون افزایش خودگردانی در امر یادگیری فرزندان را در پی داشته باشد. این نتایج، حاوی اشارات عملی مهمی برای مربیان و معلمان مدارس، در به‌کارگیری توان والدین برای مشارکت در امور تحصیلی و غیر تحصیلی فرزندان در تحقق اهداف یادگیری و دستیابی به مهارت‌های اجتماعی آن‌ها است.

هم‌زمانی اجرای پژوهش با شیوع قرنطینه خانگی و تعطیلی مدارس و محدودیت در اجرای میدانی و به تبع آن توقف در نمونه‌گیری و کاهش حجم نمونه که می‌تواند نتایج را تا حدودی متأثر نماید، انتخاب دختران نوجوان از دبیرستان‌های دخترانه به دلیل احتمال بالای مشارکت در پژوهش و عدم انتخاب از جامعه پسران به دلیل عدم مشارکت دبیرستان‌های پسرانه از محدودیت‌های پژوهش حاضر است که امکان اجرای پژوهش‌های بعدی با مقایسه‌ی مشارکت پدر و مادر در پیامدهای تحصیلی و غیر تحصیلی دختران و پسران پیشنهاد می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

این مطالعه، با رعایت کدهای اخلاقی پژوهش شامل اصل رضایت آگاهانه، هماهنگی با مدیران مدارس و حفظ محرمانه ماندن اطلاعات شخصی دانش‌آموزان، با موافقت پژوهشکده به شماره ۹۸/۵/۱۲۹۰ در مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۵ و مجوز آموزش و پرورش شهرستان اسلام‌شهر به شماره ۱۲۹۳/۱۰۲۵۱۸/۳۰۲ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۰ انجام شده است.

تعارض منافع

یافته‌های این مطالعه با منافع هیچ شخص یا سازمانی در تعارض نیست.

حمایت مالی

این پژوهش با هزینه شخصی نویسنده انجام گرفته و هیچ حمایت مالی از سوی نهاد و یا دستگاهی در این پژوهش دریافت نشده است.

سپاسگزاری

از مشارکت مدیران و دانش‌آموزان دبیرستان‌های مورد مطالعه برای انجام پژوهش حاضر قدردانی می‌شود.

References

- Abdul Gafoor, K., & Naseema, C. (2001). *Influence of Parental Variables on Achievement of Elementary School Students* [Doctoral thesis. Department of Education. University of Calicut]. India. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.30162.15044>
- Abidin. R. R.. & Brunner. J. F. (1995). Development of a parenting alliance inventory. *Journal of Clinical Child Psychology*, 24(1), 31-40. https://doi.org/10.1207/s15374424jccp2401_4
- Amani. F.. Monadi. M.. & Akhavan Tafti. M. (2018). Effectiveness of program- based on successfulness on social competence and academic achievement of adolescent girls in city of Mashhad. *Journal of Instruction and Evaluation*, 11(43), 69-91. [Link] (Persian)
- Amini. S.. Samani. S. (2021). Causal Modeling of Student Social Support. Academic Skills and Academic Self-efficacy. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 11(1), 1-20. doi: 10.22055/jac.2021.36164.1780 (Persian)
- Baena. S.. Jiménez. L.. Lorence. B.. & Hidalgo. M. (2021). Family functioning in families of adolescents with mental health disorders: *The Role of Parenting Alliance*. *Children*, 8(3), 222. <https://doi.org/10.3390/children8030222>
- Bandura. A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W.H. Freeman and Company.
- Barghi. I.. & Garvi Garavand. P. (2020). Investigating the effect of parent participation on quality of students' life and adjustment. *Journal of School Psychology*, 9(4), 79-90. 10.32598/JSPI.9.4.8 (Persian)
- Bearss. K. E.. & Evberg. S. (1998). A test of the parenting alliance theory. *Early Education and Development*, 9(2), 179-185. https://doi.org/10.1207/s15566935eed0902_5
- Bono. K. F. (2003). *Self-regulation and school readiness: Influences of parenting, language ability and temperament*. [Doctoral thesis, The Claremont Graduate University]. USA. [Link]
- Booker. J. A.. & Dunsmore. J. C. (2017). Affective social competence in adolescence: Current findings and future directions. *Social Development*, 26(1), 3-20. <https://doi.org/10.1111/sode.12193>
- Boonk. L.. Giiselaers. H. J.. Ritzen. H.. & Brand-Gruwel. S. (2018). A review of the relationship between parental involvement indicators and academic achievement. *Educational Research Review*, 24, 10-30. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2018.02.001>
- Camisasca. E.. Miragoli. S.. & Di Blasio. P. (2014). Is the relationship between marital adjustment and parenting stress mediated or moderated by parenting alliance?. *Europe's Journal of Psychology*, 10(2), 235-254. <https://doi.org/10.5964/ejop.v10i2.724>

- Converse, B. A., Inarez, I., & Hennecke, M. (2019). Self-control and the reasons behind our goals. *Journal of Personality and Social Psychology, 116*(5), 860. <https://doi.org/10.1037/pspp0000188>
- Darooqeh Arefi, N., Bahr al-Ulum, H., & Hosseininiva, S.R. (2016). The relationship between parental involvement and perceived competence and enjoyment of adolescent martial arts. *Journal of Sport Management and Motor Behavior, 12*(23), 131-144. (Persian)
- Domina, T. (2005). Leveling the home advantage: Assessing the effectiveness of parental involvement in elementary school. *Sociology of Education, 78*(3), 233-249. <https://doi.org/10.1177/003804070507800303>
- Dullas, A. R. (2018). The Development of Academic Self-Efficacy Scale for Filipino Junior High School Students. *Frontiers in Education, 3*, 19. <https://doi.org/10.3389/educ.2018.00019>
- Dumka, L. E., Prost, J., & Barrera J. M. (2002). The parental relationship and adolescent conduct problems in Mexican American and European American families. *Journal of Couple & Relationship Therapy, 1*(4), 37-57. https://doi.org/10.1300/J398v01n04_02
- Dumont, H., Istance, D., & Benavides, F. (Eds.) (2010). *The nature of learning: Using research to inspire practice*. OECD Publishing.
- Ebadi, G., Borun, R. (2013). The relationship between marital conflict and parental monitoring with academic motivation in first graders of Ahwaz high schools. *Biannual Journal of Applied Counseling, 3*(Vol.1 NO.3), 35-50. (In Persian)
- El Nokali, N. E., Bachman, H. J., & Votruba-Drzal, E. (2010). Parent involvement and children's academic and social development in elementary school. *Child Development, 81*(3), 988-1005. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2010.01447.x>
- Ewart, C. K., Jorgensen, R. S., Suchday, S., Chen, F., & Matthews, K. A. (2002). Measuring stress resilience and coping in vulnerable youth: The social competence interview. *Psychological Assessment, 14*(3), 339-352. <https://doi.org/10.1037/1040-3590.14.3.339>
- Fan, X., & Chen, M. (2001). Parental involvement and students' academic achievement: A meta-analysis. *Educational Psychology Review, 13*(1), 1-22. <https://doi.org/10.1023/A:1009048817385>
- Fishel, M., & Ramirez, L. (2005). Evidence-based parent involvement interventions with school-aged children. *School Psychology Quarterly, 20*(4), 371-402. <https://doi.org/10.1521/scpq.2005.20.4.371>
- Flouri, E., & Buchanan, A. (2003). The role of mother involvement and father involvement in adolescent bullying behavior. *Journal of Interpersonal Violence, 18*(6), 634-644. <https://doi.org/10.1177/0886260503251129>
- Floyd, F. J., Gilliom, L. A., & Costigan, C. L. (1998). Marriage and the parenting alliance: Longitudinal prediction of change in parenting perceptions and behaviors. *Child Development, 69*(5), 1461-1479.

- Ford, M. F. (1982). Social cognition and social competence in adolescence. *Developmental psychology*, 18(3), 323-340. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.18.3.323>
- Futris, T. G., & Schonke-Sullivan, S. J. (2007). Mothers' perceptions of barriers, parenting alliance, and adolescent fathers' engagement with their children. *Family Relations*, 56(3), 258-269. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2007.00457.x>
- Gómez-Ortiz, O., Romera-Felix, E. M., & Ortega-Ruiz, R. (2017). Multidimensionality of social competence: Measurement of the construct and its relationship with bullying roles. *Revista de Psicodidáctica (English ed.)*, 22(1), 37-44. <https://doi.org/10.1387/RevPsicodidact.15702>
- Greene, A. D. (2001). *Measuring Father Involvement in Young Children's Lives: Recommendations for a Fatherhood Module for the ECLS-B*. National Center for Education Statistics, US Department of Education, Office of Educational Research and Improvement. [Link]
- Gresham, F. M., & Reschly, D. J. (1987). Dimensions of social competence: Method factors in the assessment of adaptive behavior, social skills, and peer acceptance. *Journal of School Psychology*, 25(4), 367-381. [https://doi.org/10.1016/0022-4405\(87\)90038-0](https://doi.org/10.1016/0022-4405(87)90038-0)
- Guralnick, M. J., Neville, B., Connor, R. T., & Hammond, M. A. (2003). Family factors associated with the peer social competence of young children with mild delays. *American Journal on Mental Retardation*, 108(4), 272-287. [https://doi.org/10.1352/0895-8017\(2003\)108<272:FFAWTP>2.0.CO;2](https://doi.org/10.1352/0895-8017(2003)108<272:FFAWTP>2.0.CO;2)
- Habibi, S., & Saravani, M. (2011). The relationship between parental involvement in their children's educational process and their academic achievement in primary school. *Educational researches*, 7(29), 1-27. (Persian)
- Hayes, A. F. (2017). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. Guilford publications.
- Hill, N. E., & Tyson, D. F. (2009). Parental involvement in middle school: A meta-analytic assessment of the strategies that promote achievement. *Developmental Psychology*, 45, 740-763. <https://doi.org/10.1037/a0015362>
- Inderbitzen, H. M. (1994). Adolescent peer social competence. *Advances in clinical child psychology*, 227-259. https://doi.org/10.1007/978-1-4757-9041-2_8.
- Jeynes, W. H. (2007). The relationship between parental involvement and urban secondary school student academic achievement: A meta-analysis. *Urban Education*, 42(1), 82-110. <https://doi.org/10.1177/0042085906293818>
- Jeynes, W. H. (2017). A meta-analysis: The relationship between parental involvement and Latino student outcomes. *Education and Urban Society*, 49(1), 4-28. <https://doi.org/10.1177/0013124516630596>
- Kostelnik, M. J., Gregorv, K. M., Soderman, A. K., & Whiren, A.P. (2012). *Guiding Children's Social Development and Learning* (7th Ed.). Wadsworth.
- Lam, C. B., Tam, C., Chung, K. K. H., & Li, X. (2018). The link between co-parenting cooperation and child social competence: The moderating

- role of child negative affect. *Journal of Family Psychology*, 32(5), 692. 10.1037/fam0000428
- Latipah. E., Kistoro. H. C. A., & Putranta. H. (2021). How are the parents involvement, needs and agreeableness personality of lecturers related to self-regulated learning?. *European Journal of Educational Research*, 10(1), 413-425. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.10.1.413>
- Mayer, S. E., Kalil, A., Oreopoulos, P., & Gallegos, S. (2019). Using behavioral insights to increase parental engagement the parents and children together intervention. *Journal of Human Resources*, 54(4), 900-925. 10.3368/jhr.54.4.0617.8835R
- McBride. B. A., & Rane. T. R. (1998). Parenting alliance as a predictor of father involvement: An exploratory study. *Family Relations*, 47(3), 229-236. <https://doi.org/10.2307/584971>
- Papalia. D. E., Olds, S. W. & Feldman, R. D. (2008). *Human Development*. Kencana.
- Perry. N. E. (1998). Young children's self-regulated learning and contexts that support it. *Journal of Educational Psychology*, 90(4), 715-729. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.90.4.715>
- Pino-Pasternak. D., & Whitebread. D. (2010). The role of parenting in children's self-regulated learning. *Educational Research Review*, 5(3), 220-242. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2010.07.001>
- Rahimi. M., Rasouli Fathabad. F., Zare. M. (2020). The effect of training the quality of parental involvement in doing homework on student's achievement motivation and school anxiety. *Journal of School Psychology*, 8(4), 92-111. 10.22098/JSP.2020.867 (Persian)
- Romera, E. M., Cano, J. J., García-Fernández, C. M., & Ortega-Ruiz, R. (2016). Cyber bullying: Social competence, motivation and peer relationships. *Comunicar*, 48, 1-12. <https://doi.org/10.3916/C48-2016-07>.
- Santos, A. J., Peceguina, I., Daniel, J. R., Shin, N., & Vaughn, B. E. (2013). Social competence in preschool children: Replication of results and clarification of a hierarchical measurement model. *Social Development*, 22(1), 163-179. <https://doi.org/10.1111/sode.12007>
- Santrock, J.W. (2013). *Adolescence* (15th Ed.) McGraw-Hill Humanities.
- Seginer, R. (2006). Parents' educational involvement: A developmental ecology perspective. *Parenting: Science and Practice*, 6(1), 1-48. https://doi.org/10.1207/s15327922par0601_1
- Semrud-Clikeman. M. (2007). Social competence in children. In *Social competence in children* (pp. 1-9). Springer, Boston, MA.
- Simons-Morton. B. G., & Crump. A. D. (2003). Association of parental involvement and social competence with school adjustment and engagement among sixth graders. *Journal of School Health*, 73(3), 121-126. <https://doi.org/10.1111/j.1746-1561.2003.tb03586.x>
- Simons-Morton, B., & Chen, R. (2009). Peer and parent influences on school engagement among early adolescents. *Youth & Society*, 41(1), 3-25. <https://doi.org/10.1177/0044118X09334861>

- Taherinia, M., Yousefi, F. (2015). Comparison of adolescents' academic procrastination in different family types based on the contextual family and content model. *Biannual Journal of Applied Counseling*, 4(Vol.4 NO. 2), 49-68. doi: 10.22055/jac.2015.12597 (In Persian)
- Teng, L. S., & Zhang, L. J. (2018). Effects of motivational regulation strategies on writing performance: A mediation model of self-regulated learning of writing in English as a second/foreign language. *Metacognition and Learning*, 13(2), 213-240. <https://doi.org/10.1007/s11409-017-9171-4>
- Trevisan, D. A., Tafreshi, D., Slanev, K. L., Yager, J., & Iarocci, G. (2018). A psychometric evaluation of the Multidimensional Social Competence Scale (MSCS) for young adults. *PLoS One*, 13(11), e0206800. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0206800>
- Wiguno, T. S., Soesilo, T. D., & Windrawanto, Y. (2020). The influence of self-concept on career maturity of adolescent members of youth organization in Kaliboyo Village. *Journal of Psychology and Instruction*, 4(1), 29-34. <http://dx.doi.org/10.23887/jpai.v4i1.24677>
- Wolters, C. A. (2003). Regulation of motivation: Evaluating an under-emphasized aspect of self-regulated learning. *Educational Psychologist*, 38, 189-205. https://doi.org/10.1207/S15326985EP3804_1
- Xu, M., Benson, S. N. K., Mudrey-Camino, R., & Steiner, R. P. (2010). The relationship between parental involvement, self-regulated learning, and reading achievement of fifth graders: A path analysis using the ECLS-K database. *Social Psychology of Education*, 13(2), 237-269. <https://doi.org/10.1007/s11218-009-9104-4>
- Yager, J., & Iarocci, G. (2013). The development of the multidimensional social competence scale: A standardized measure of social competence in autism spectrum disorders. *Autism Research*, 6(6), 631-641. <https://doi.org/10.1002/aur.1331>
- Yahaya, A., Maakip, I., Kiong, P. V. S., Yusuf, M. Y. M., & Ramli, N. K. B. A. (2020). Effects of self-regulated learning, parental involvement and homework on academic achievement of school students. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 9(2), 380-397. <http://dx.doi.org/10.6007/IJARPED/v9-i2/7419>
- Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory into Practice*, 41(2), 64-70. https://doi.org/10.1207/s15430421tip4102_2
- Zuffianò, A., Alessandri, G., Gerbino, M., Luengo Kanacri, B. P., Di Giunta, L., Milioni, M., & Caprara, G. V. (2013). Academic achievement: The unique contribution of self-efficacy beliefs in self-regulated learning beyond intelligence, personality traits, and self-esteem. *Learning and Individual Differences*, 23, 158-162. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2012.07.010>

